КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722
«Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
1 / початковий	Розпізнає окремі історичні події, постаті, поняття, пам’ятки за зразком. Має фрагментарні уявлення про окремі періоди всесвітньої історії.	Відтворює окремі факти за безпосередньої допомоги, виконує найпростіші завдання на впізнавання історичних об’єктів, дат або понять.	Потребує постійної допомоги, пояснення та покрокового супроводу.	Відповідає на прості запитання після стимулювання, може назвати окремий історичний факт.	Уміння виявляються епізодично, переважно за безпосередньої допомоги вчителя.
2 / початковий	Розрізняє окремі події, дати, історичні постаті, території та поняття. Відтворює окремі відомості з опорою на зразок.	Виконує прості завдання на встановлення відповідності, визначення події, постаті, дати, роботи з картою або ілюстрацією за інструкцією.	Працює за детальною інструкцією, потребує допомоги під час встановлення зв’язків між подіями.	Дає короткі відповіді, використовує окремі історичні терміни, бере участь у роботі за підтримки.	Уміння виявляються зрідка у знайомих навчальних ситуаціях.
3 / початковий	Відтворює окремі факти, поняття, хронологічні відомості; за допомогою встановлює прості зв’язки між історичними подіями та постатями.	Виконує нескладні завдання за алгоритмом, знаходить інформацію на історичній карті, визначає подію за ілюстрацією або джерелом.	Частково працює самостійно, але потребує допомоги під час аналізу джерела та формулювання висновку.	Висловлює просте судження про історичну подію, відповідає на запитання вчителя.	Уміння виявляються періодично під час стандартних завдань.
4 / середній	Розуміє основні історичні поняття, визначає істотні ознаки подій і явищ, розрізняє причини та наслідки на елементарному рівні.	Відтворює основний зміст навчального матеріалу, працює з хронологією, картою, ілюстраціями та нескладними джерелами за відомим алгоритмом.	Виконує типові завдання за інструкцією, частково контролює правильність результату.	Формулює прості історичні судження, використовує базову термінологію, бере участь у парній та груповій роботі.	Уміння виявляються регулярно у стандартних навчальних ситуаціях.

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
5 / середній	Пояснює зміст основних історичних подій і явищ, визначає прості причинно-наслідкові зв’язки, характеризує діяльність окремих історичних постатей.	Аналізує нескладні історичні джерела, визначає хронологічну послідовність, показує історико-географічні об’єкти на карті, виконує типові завдання.	Самостійно виконує основну частину роботи, звертається по допомогу у складніших випадках.	Пояснює власну відповідь, використовує історичні поняття, слухає думки інших, бере участь в обговоренні.	Уміння виявляються регулярно під час типових навчальних завдань.
6 / середній	Аналізує історичні події за визначеними ознаками, встановлює причинно-наслідкові, хронологічні та просторові зв’язки, порівнює окремі історичні явища.	Самостійно працює з картою, хронологічними матеріалами та писемними й візуальними джерелами; формулює короткі обґрунтовані висновки.	Визначає послідовність основних дій, перевіряє результат, виправляє очевидні помилки.	Послідовно пояснює хід міркувань, аргументує окремі твердження, конструктивно взаємодіє з іншими.	Уміння виявляються стабільно у типових і частково змінених ситуаціях.
7 / достатній	Аналізує історичні процеси, встановлює причинно-наслідкові, хронологічні та просторові зв’язки, порівнює події, явища та діяльність історичних діячів.	Самостійно працює з різними видами історичних джерел, картою та хронологією; застосовує знання у змінених, але близьких до вивчених ситуаціях.	Планує основні етапи роботи, добирає необхідну інформацію, контролює результат.	Аргументовано висловлює історичні судження, бере участь у дискусії, враховує позиції інших.	Уміння виявляються систематично в більшості навчальних ситуацій.
8 / достатній	Порівнює історичні процеси та явища, аналізує різні позиції щодо подій, визначає взаємозв’язки політичних, економічних, соціальних і культурних чинників.	Критично опрацьовує кілька історичних джерел, зіставляє інформацію текстів, карт, статистичних і візуальних матеріалів, визначає її значущість.	Самостійно обирає спосіб виконання завдання, знаходить і виправляє помилки, перевіряє обґрунтованість висновків.	Веде змістовний історичний діалог, аргументує власну позицію, порівнює різні погляди, конструктивно співпрацює.	Уміння виявляються часто, стабільно та в різних видах навчальної діяльності.
9 / достатній	Критично аналізує історичні процеси, оцінює взаємодію чинників, розрізняє факт, судження та інтерпретацію,	Самостійно досліджує історичну проблему, зіставляє різні джерела, аргументовано пояснює складні історичні питання,	Планує повний хід роботи, визначає критерії перевірки інформації, здійснює	Переконливо аргументує позицію, веде дискусію на основі історичних фактів і джерел, коректно	Уміння виявляються систематично, стійко та в більшості складних ситуацій.

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
	робить обґрунтовані висновки на основі джерел.	використовує карту й хронологію як інструменти дослідження.	самооцінювання та коригує власні висновки.	ставиться до інших поглядів.	
10 / високий	Глибоко аналізує історичні процеси та явища, інтегрує знання з різних тем і періодів, виявляє закономірності, оцінює роль історичних чинників та наслідки подій.	Самостійно виконує складні аналітичні, дослідницькі та проєктні завдання; критично опрацьовує різні типи джерел, формулює аргументовані висновки.	Повністю самостійно планує дослідження, визначає стратегію роботи, контролює та коригує всі етапи діяльності.	Чітко й логічно презентує результати, переконливо захищає власну позицію, ефективно працює в команді.	Уміння виявляються постійно та в різноманітних навчальних, дослідницьких і практичних ситуаціях.
11 / високий	Синтезує знання з різних періодів всесвітньої історії, критично оцінює історичні інтерпретації, виявляє складні взаємозв’язки між подіями, процесами та явищами.	Самостійно проводить історичне дослідження, зіставляє різні джерела й позиції, створює аргументовані аналітичні продукти, презентації, моделі або проєкти.	Демонструє високий рівень самоорганізації, самоконтролю та рефлексії, самостійно визначає критерії якості власної роботи.	Координує спільну роботу, аргументовано дискутує, конструктивно розв’язує суперечності, сприяє досягненню групового результату.	Уміння виявляються постійно, впевнено та результативно у нових і нестандартних ситуаціях.
12 / високий	Демонструє системне, критичне й творче історичне мислення. Самостійно інтегрує знання з різних історичних періодів, формулює й перевіряє припущення, критично оцінює джерела та інтерпретації, робить самостійні обґрунтовані висновки.	Творчо розв’язує складні історичні проблеми, проводить комплексні дослідження, інтегрує текстові, картографічні, статистичні, візуальні та цифрові джерела, створює оригінальні дослідницькі й проєктні продукти.	Повністю самостійно визначає мету, методи, послідовність і критерії дослідження, здійснює глибоку рефлексію та оцінює достовірність власних висновків.	Вільно й аргументовано комунікує з історичних питань, переконливо презентує результати, критично аналізує альтернативні позиції та сприяє продуктивній командній роботі.	Уміння виявляються постійно, комплексно, творчо та результативно в навчальних, дослідницьких, практичних і нестандартних ситуаціях.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Рівень	Загальна характеристика навчальних досягнень учнів з всесвітньої історії
Початковий (1–3 бали)	Учень/учениця має **фрагментарні уявлення** про окремі події, явища, процеси, історичні постаті, поняття та пам’ятки всесвітньої історії. Розпізнає й називає окремі історичні об’єкти за зразком або за допомогою вчителя. Відтворює окремі факти, дати та поняття. За підтримки працює з історичною картою, ілюстрацією, простою хронологічною шкалою чи джерелом. Потребує значної допомоги під час встановлення зв’язків між історичними подіями, визначення їх причин і наслідків та формулювання висновків.
Середній (4–6 балів)	Учень/учениця **розуміє основний зміст** навчального матеріалу, знає основні історичні події, явища, поняття, дати та постаті. Визначає хронологічну послідовність подій, локалізує їх на історичній карті, характеризує окремі історичні процеси. За відомим алгоритмом працює з текстовими, картографічними, візуальними та іншими джерелами. Встановлює прості причинно-наслідкові зв’язки, порівнює окремі події та явища, формулює нескладні висновки. Переважно самостійно виконує типові завдання, у складніших ситуаціях потребує допомоги.
Достатній (7–9 балів)	Учень/учениця **впевнено аналізує історичні події, явища та процеси**, встановлює причинно-наслідкові, хронологічні та просторові зв’язки. Порівнює історичні процеси, держави, цивілізації, події та діяльність історичних діячів, визначає їх спільні й відмінні риси. Самостійно працює з різними видами історичних джерел, зіставляє інформацію, визначає її значущість та формулює обґрунтовані висновки. Застосовує знання у змінених ситуаціях, аргументовано висловлює власні історичні судження, бере участь у дискусіях, дослідницьких і проєктних роботах.
Високий (10–12 балів)	Учень/учениця демонструє **системне, критичне та творче історичне мислення**. Глибоко аналізує історичні процеси, інтегрує знання з різних періодів і регіонів світової історії, встановлює складні взаємозв’язки між політичними, економічними, соціальними та культурними чинниками. Критично оцінює історичні джерела, розрізняє факт, судження, оцінку та інтерпретацію, зіставляє різні історичні позиції. Самостійно формулює проблемні питання, висуває припущення, обґрунтовує висновки, проводить

Рівень	Загальна характеристика навчальних досягнень учнів з всесвітньої історії
	дослідницьку та проєктну діяльність. Переконливо аргументує власну позицію, коректно працює з альтернативними поглядами та творчо застосовує історичні знання у нових і нестандартних ситуаціях.

Основні предметні орієнтири для оцінювання з всесвітньої історії

Під час визначення рівня навчальних досягнень учня/учениці доцільно комплексно враховувати, наскільки він/вона:

- орієнтується в **історичному часі та просторі**;
- встановлює хронологічну послідовність і тривалість історичних подій;
- локалізує історичні події та явища на карті;
- характеризує історичні процеси, явища, події та діяльність історичних постатей;
- визначає **причини, перебіг і наслідки** історичних подій;
- встановлює взаємозв’язки між політичними, економічними, соціальними та культурними процесами;
- порівнює історичні явища, процеси, цивілізації, держави та історичних діячів;
- аналізує писемні, речові, візуальні, картографічні та статистичні джерела;
- визначає авторство, мету, контекст і достовірність історичного джерела;
- розрізняє **історичний факт, судження, оцінку та інтерпретацію**;
- використовує історичну термінологію;
- пояснює взаємозв’язки між історією окремих країн, регіонів і світовими історичними процесами;
- визначає внесок різних народів і культур у розвиток світової цивілізації;
- аргументовано формулює власні історичні судження та висновки;
- бере участь у дискусіях, дослідницьких, творчих і проєктних роботах;
- презентує результати навчальної та дослідницької діяльності;
- здійснює **самооцінювання, взаємооцінювання та рефлексію**.